

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni (Sayı 30/20, 24 Temmuz 2020)

Geçen hafta neler oldu?

- MHP Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Tarım Bakanı Pakdemirli'yi eleştirdiği konuşmasının ardından kesin ihraç talebiyle disipline sevk edildi. Katıldığı programda 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili söylediği sözler nedeniyle tepki çeken Türk Tarih Kurumu Başkanı Ahmet Yaramış ise istifa etti/ettirildi.
 - Çok farklı siyasal çizgi ve geleneklerden gelen “101 Aksaçlı” ortak bir çağrı yayınladılar. Çağrıda Türkiye'nin bugünkü durumu özetleniyor ve başta gençler olmak üzere toplumun her kesimine adil ve özgür bir topluma ulaşmak için bütün muhalefet güçlerinin bir demokrasi ittifakında gecikmeksizin buluşmasının gereği vurgulanıyor. Çağrıda iktidara ve muhalefete ayrı ayrı sesleniliyor ve köklü eleştiriler [yöneltiyor...](#)
 - Ak Parti Türkiye'nin [İstanbul Sözleşmesi](#)'nden çekilmesini tartışırken, kadınlar öldürülmeye devam ediyor. 2020'de 118 kadın erkekler tarafından öldürüldü. İstanbul Sözleşmesi'nin öngördüğü koruma tedbirlerinin uygulanmasında yaşanan ihmaller kadın örgütleri tarafından yıllardır dile getirilirken, sözleşmeden çekilmenin yıkıcı sonuçları olacağı ayan beyan ortada...
 - İktidarın uzun süredir gündeminde bulunan sosyal medya düzenlemesi Meclis'e sunuldu. Yüzbinlerce sitenin, paylaşımın, haberin yasaklı olduğu sosyal medya kullanıcılarının gözaltına alındığı, tutuklandığı Türkiye'de yeni yasaklar ve sansür uygulamaları kapıda. **Detaylar bültende...**
 - 24 Temmuz sansürün kaldırılışının yıldönümü, ama gazeteciler ve basın meslek örgütleri tarihlerinde çok önemli bir dönemeç olan 24 Temmuz'u on yıllardır 'bayram' olarak kutlamıyor. İktidar, gazetecileri düşünceleri ve haberleri nedeniyle hedefe koymaya devam ediyor. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı'na göre eleştirel gazetecilikle demokrasi düşmanlığı yapılıyor. **Detaylar bültende...**
 - İş insanı ve hak savunucusu Osman Kavala demir parmaklıklar ardından 1000 günü ardında bıraktı. Dostları bir [video](#) yayımlayarak “Ses verin, itiraz edin” dedi.
 - AYM Genel Kurulu, CHP'nin başvurusu üzerine “çoklu baro düzenlemesi ve çarşı ve mahalle bekçilerinin yetkilerinin genişletilmesine” ilişkin kanunun bazı maddelerinin yürürlüklerinin durdurulması talebini reddetti. Düzenlemelerin iptal istemleri daha sonra belirlenecek bir günde esastan görüşülerek karara bağlanacak.
-

Düşünce ve ifade özgürlüğü gündemini takip ettiğimiz haftalık video programımız “[COGITO ERGO SUM](#)” her cuma [YouTube](#) kanalımızda; her cumartesi saat 22:00’de CanTV’de yayında...

Tüm video bültenlerimize erişim için [tıklayınız](#)...

24 Temmuz sansürün kaldırılışının yıldönümü

24 Temmuz sansürün kaldırılışının yıldönümü, ama gazeteciler ve basın meslek örgütleri tarihlerinde çok önemli bir dönemeç olan 24 Temmuz’u on yıllardır ‘bayram’ olarak kutlamıyor. Çünkü İkinci Meşrutiyetin ilanı üzerinden geçen 112 yılda çok şey değişmedi. Gazeteciler, düşünceleri ve haberleri nedeniyle hedefte... İşten atılıyor, gözaltına alınıyor ve

tutuklanıyorlar. Soruşturmalar, davalar ve yayın yasakları hiç eksik olmuyor. RTÜK, Basın İlan Kurumu, BTK iktidarın yeni sansür araçları... İnternette binlerce haber erişime engelli... CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrikuğlu’nun derlediği verilere göre 2002- 2019 yılları arasında 721 gazeteci tutuklandı. Halen 93 gazeteci cezaevinde özgürlüğünden mahrum tutuluyor. 2020 yılının ilk 6 ayında en az 19 gazeteci, yazar, yayıncı hapis cezasına mahkum edildi, en az 16 gazeteci tutuklandı, en az 52 gazeteci gözaltına alındı.

TCK 299 ve 301 yargılamaları katlandı

Türk Ceza Kanunu’nun “Cumhurbaşkanına hakaret” suçunu düzenleyen 299’uncu ve “Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama” başlıklı 301’inci maddesi çerçevesinde dava açılanların ve cezalandırılan sayısı son dönemde büyük ölçüde arttı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne

geçilen 2018’in sonunda dava açılanların sayısı 6 bin 326 olurken, 2019’un sonunda dava sayısı 13 bin 990’a çıktı. Davalar son on yılda 21 kat arttı. Adalet Bakanlığı 2019 yılı Adli İstatistikleri’ne göre, “Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar” başlığı altındaki bu iki madde kapsamında 13 bin 252 kamu davası açıldı. Ceza mahkemeleri, 4 bin 291 mahkumiyet, bin 970 beraat, 4 bin 394 hükmün açıklanmasının geri bırakılması olmak üzere 12 bin 474 davayı karara bağladı. Böylelikle hakkında kurulan hükmün açıklanması ertelenenlerle birlikte 8 bin 685 kişi cezalandırıldı.

Sosyal medya düzenlemesi Meclis'te

İktidarın uzun süredir gündeminde bulunan sosyal medya düzenlemesi Meclis'e sunuldu. Düzenleme ile günlük erişimi bir milyonun üzerinde olan tüm yurtiçi ve yurtdışı sosyal ağ firmalarına Türkiye'de bir temsilci ve Türkiyeli kullanıcıların bilgilerinin yine Türkiye'de depolanması şartı getiriliyor. Şarta uymayan sosyal ağların bant genişliği kademeli olarak %95'e kadar daraltılarak erişim

engeli getirilecek. Talebe rağmen 24 saat içinde içeriği çıkarmayan veya içeriğe erişimi engellemeyen sosyal ağ sağlayıcısı da sorumlu olacak.

RTÜK'ten Netflix yapımına müdahale

Netflix'in Türkiye yapımı projelerinden biri olan *Şimdiki Aklım Olsaydı* dizisi, set başlamadan bir gün önce Netflix tarafından iptal edildi. Dizide yer alan "LGBTİ + karakterinin" RTÜK'ün senaryoya müdahalesi ile önce senaryodan çıkarıldığı; ancak sonrasında yapımın iptal edildiği belirtilirken, Netflix de Türk makamlarının diziyile ilgili lisans

alabilmek için eşcinsel karakterin senaryodan çıkarılması gerektiğini söylediğini açıkladı. Dizinin senaristi Ece Yörenç "Bir gey karakter nedeniyle dizinin çekimlerine izin verilmemesi ilerisi için çok korkutucu" dedi.

Halk TV'den "RTÜK endişesi" gerekçesi ile program iptali

Yazar Aytekin Yılmaz, Halk TV'de İsmail Saymaz'ın programına konuk olduğunu ancak çekimleri tamamlanan programın "RTÜK endişesi" gerekçesi ile yayınlanmadığını duyurdu. Yılmaz'ın kendi sosyal medya hesabından yaptığı açıklama ise gerekçenin ikna edici olmadığı [yönünde...](#)

Gazeteci Rojhat Doğru hakkında açılan dava

Gazeteci Rojhat Doğru hakkında cezaevinde bulunan arkadaşlarına para gönderdiği için "örgüt üyeliği" suçlamasıyla iddianame hazırlandı. İddianamede, Doğru'nun avukatı ve meslektaşlarıyla yaptığı görüşmelere de yer verilerek, bu kişiler hakkında açılan soruşturma ve kovuşturmalar bulunduğu ifade edildi. Dosya,

Doğru hakkında Kobanê eylemleri hakkında yaptığı haberler nedeniyle açılan Diyarbakır'daki dava ile birleştirildi.

7 aydır tutuklu olan gazeteci Aziz Oruç'un ilk duruşması görüldü

Tutuklu gazeteci Aziz Oruç'un örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarıyla yargılandığı davanın ilk duruşması görüldü. Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi, tutuklandıktan 7 ay sonra ilk kez mahkemeye çıkan gazetecinin tahliye talebini reddetti. Bir sonraki duruşma 21 Eylül'de görülecek.

Suruç katliamı anmalarına polis müdahalesi

Suruç Katliamı'nda hayatını kaybedenleri anmak üzere İstanbul ve Ankara'da yürüyüş ve basın açıklaması yapmak isteyenlere polis müdahale etti. Çok sayıda kişi gözaltına alındı. Polisin her iki şehirde de gözaltıları yaparken şiddet kullanması kameralara yansıdı. İstanbul Kadıköy'de gözaltına alınanların avukatları da İskele Karakolu'nda darp edildi.

Tuncel hakkında "Cumhurbaşkanına hakaret"ten iddianame

Demokratik Bölgeler Partisi eski Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel hakkında, 2016 yılında dönemin Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanları'nın gözaltına alınmasını protesto amacıyla yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla iddianame düzenlendi.

Figen Yüksekdağ hakkında yeni soruşturma

Halkların Demokratik Partisi'nin eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında yeni bir soruşturma başlatıldı. Yüksekdağ, 2014 yılına ait Twitter paylaşımları ile 2016 yılında dönemin Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanları'nın tutuklanması sonrası yaptığı konuşma nedeniyle suçlanıyor.

Savcılık, gazeteci Yücel'in beraat ettiği suçtan da cezalandırılmasını istedi

Die Welt gazetesinde yayımlanan iki ayrı yazısı nedeniyle "örgüt propagandası" suçlamasıyla 2 yıl 9 ay 22 gün hapse mahkum edilen, "halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek" suçundan ise beraat ettirilen gazeteci Deniz Yücel hakkında savcılık beraat ettiği suçlamadan da ceza istedi. İstinafa

başvuran savcı, Yücel'in 26 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan yazısında yer verdiği fıkra ve 27 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan yazısında geçen "Ermenilere yapılan soykırım" ifadesiyle "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" ettiğini öne sürdü.

İhraçları protesto eden KESK'lilere 48 yıl hapis cezası

Diyarbakır 10. Asliye Ceza Mahkemesi, 2017 yılında OHAL kararnameleriyle yapılan ihraçları protesto eden ve polis tarafından darp edilerek gözaltına alınan Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu (KESK) üyesi 32 kişiyi "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na

muhalefet" suçlamasıyla toplamda 48 yıl hapse mahkum etti. Kamu emekçileri yargılama sırasında "pişmanlık" göstermedikleri için cezada indirim uygulanmadı ve cezalar ertelenmedi.

Mahkeme AİHM kararını yok saydı

İHD Diyarbakır Şubesi Başkanı olduğu 2005 yılında Roj TV'de yaptığı konuşma nedeniyle mahkum olan HDP'nin eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında AİHM'in verdiği ihlal kararı doğrultusunda yapılan yeniden yargılanma başvurusu yerel mahkeme tarafından reddedildi. Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi,

hükmün açıklanmasının geriye bırakılması kararının kesinleşen hüküm niteliğinde olmadığını öne sürdü. Kovuşturma aşamasının devam ettiği, ortada verilmiş ve kesinleşmiş bir hükmün bulunmadığını iddia eden mahkeme, böylece AİHM kararını da yok saymış oldu. Üst mahkemeye yapılan itirazın da reddedilmesi üzerine dosya Anayasa Mahkemesi'ne taşındı.

Melek Çetinkaya tutuklandı

Akit Tv'de katıldığı programın ardından gözaltına alınan Melek Çetinkaya, "basın yoluyla suç ve suçluyu övmek, terör örgütü propagandası yapmak" suçlamalarıyla tutuklandı. 15 Temmuz Darbe Girişiminde gözaltına alınan askeri okul öğrencilerinden Furkan Çetinkaya'nın annesi

Melek Çetinkaya, katıldığı programda yapımcı Fatin Dağıstanlı'nın "FETÖ'ye terör örgütü diyebiliyor musunuz" sorusuna "...Ben Fethullah Gülen'i tanımadığım için bir şey diyemiyorum; teröristtir diyemiyorum ama bu cemaatin içindeki insanlardan komşularım oldu. Ben tertemiz insanlar olduklarını düşünüyorum. Bu insanlarla 3-4 sene komşuluk yaptım, terörist olabileceklerini düşünmüyorum..." demişti.

Pınar Gültekin için yürümek isteyen kadınlara polis şiddeti

Muğla'da öldürülen Pınar Gültekin için Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu'nun çağrısıyla İzmir'de yürüyüş yapmak isteyen kadınlara polis saldırdı. Cinayeti protesto eden kadınlar polisler tarafından yerlerde sürüklendi ve darp edildi. 12 kişi gözaltına alınırken, polisin sert müdahalesine tepki gösteren çevredeki yurttaşlar ve çekim yapmak

isteyen gazeteciler de polislerce gözaltına alınmakla tehdit edildi.

AYM: Toplantıya katılmak örgüt üyeliği delili olamaz

Anayasa Mahkemesi (AYM), aralarında KESK eski Eş Genel Başkanı Lami Özgen'in de bulunduğu 19 kişinin katıldıkları eylemlerin delil olarak gösterilerek terör örgütü üyeliğinden cezalandırılmasının hak ihlali olduğuna karar verdi. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal

edildiğine hükmeden yüksek mahkeme, ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasına karar verdi.

Van'daki eylem yasağı yine uzatıldı

Van'da 21 Kasım 2016'dan bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı Valilik tarafından bir kez daha uzatıldı. "Milli güvenlik" ve "kamu düzeni" gibi gerekçelerle 3 yılı aşkın bir süredir devam eden yasaklamanın gerekçeleri arasına şimdi bir de "pandemi" girdi.

"Cumhurbaşkanına hakaret" tutuklaması

Buldan'da (Denizli) ikamet eden Süleyman U. sosyal medya paylaşımında Cumhurbaşkanına hakaret ettiği iddiasıyla gözaltına alındı, çıkarıldığı mahkemede "görevi başındaki kamu görevlisine ve cumhurbaşkanına hakaret" suçlamalarıyla tutuklandı.

İdare mahkemesi RTÜK'ün TELE1'i karartma kararını durdurdu

Ankara 4. İdare Mahkemesi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) TELE 1'e verdiği 5 günlük ekran karartma cezasının doğrudan basın özgürlüğü ve yurttaşların haber alma hakkına müdahale niteliğinde olduğuna hükmederek, cezanın yürütmesini durdurdu.

Mahkeme Türk'ün görevden alınmasını "olası" mahkumiyetle savundu

Mardin 2. İdare Mahkemesi, İçişleri Bakanlığı'nın Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atamasıyla ilgili kararının iptali için açılan davayı reddetti. Mahkeme, Ahmet Türk hakkındaki soruşturmanın göreviyle ilgili olduğunu iddia etti, kararı "mahkum olma ihtimali var" diyerek savundu.

TRIALS OF FREEDOM OF EXPRESSION

Aziz Oruç Davası

2019 yılının Aralık ayında Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde tutuklanan gazeteci Aziz Oruç, HDP Doğubeyazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek ve belediye eski meclis üyesi Muhammet İkrâm Müftüoğlu'yla birlikte 5 kişinin "örgüt üyesi", "propaganda" ve "örgüte yardım" suçlamalarıyla yargılandıkları davanın ilk duruşması...

Mahkeme: Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi

Duruşma Sonucu: Mahkeme heyeti, Oruç'a yardım ettikleri için dosya kapsamında tutuklu yargılanan Muhammet İkrâm Müftüoğlu ile HDP Doğubeyazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek'in tahliyesine, gazeteci Aziz Oruç'un ise tutukluluğunun devamına hükmetti. Bir sonraki duruşma 21 Eylül'de görülecek.

***Adli tatil nedeniyle önümüzdeki hafta takip ettiğimiz davalarla ilgili herhangi bir gelişme bulunmamaktadır